



Patrocinium Defvictorvm

Hautin, Jacques

Leodii, M.DC.LXV.

§. 1. An præstet totam eleëmosynam statim egentibus elargiri, quàm ex ea Xenodochium, aut orphanotrophium fundare, aliterque in censum dare ad usum pauperum ?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79679](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79679)

893.
Et potior
Baptismo.

Quin etiam Ambrosius loco præcitato, eleemosynam Baptismo aliquo respectu præfert. *Salva fide dixerim, inquit, indulgentior est eleemosyna, quam lavacrum; lavacrum enim semel datur, & semel veniam pollicetur, eleemosynam autem quoties feceris, toties veniam promereris.* Hi ergo duo misericordiarum fontes sunt, qui & vitam tribuunt, & peccata condonant: *Qui utrumque custodierit, Regni cælestis honore ditabitur. Qui autem maculato fonte uno ad misericordiam se fluentia contulerit, & ipse misericordiam consequetur.* Mitto Hieronymum, aliosque Patres idem sentientes, & concludo eleemosynam, etiam ad pios manes liberandos cæteris paribus jejunio potentior, certè quidem perquam efficacem esse. Quare à permultis defunctorum Amatoribus in eorum gratiam frequentatur. De quibus jam dicendum.

ARTICULUS II.

De foundationibus in gratiam piorum manuum.

§. I.

An præstet totam eleemosynam statim egentibus largiri in gratias defunctorum, quàm ex ea Xenodochium, aut orphanotrophium fundare, aliterque in censum dare ad usum pauperum?

894.
Si certa
animæ ad-
esse velu-
torum sta-
tim distri-
buc.

V TILIS est ea quæstio, & instituto meo accommodata; pendet enim ex illius decisione magnum piorum manuum emolumentum. Est autem ad eam decidendam opus distinctione. Etenim vel largitor eleemosynæ fertur ad eam largiendam studio certam aliquam animam adjuvandi, vel toti Purgatorio in commune auxiliandi. Si prius posueris, aîo præstare stipem simul ac statim totam in manus pauperum distribuere, quàm eam in pensionem annuam dare, sive ad Xenodochium, sive ad orphanotrophium, sive ad aliud pauperum receptaculum. Nam cum simul ac statim egentibus totam stipem largitis, & dominium pecuniæ, & usum ejus totius illis tradis, atque adeo pluribus egentibus eam tribuis, vel certè eos, quibus tribuis, grati animi vinculo ad plures & ferventiores preces obligas. Et consequenter anima illa plus subsidii ex tuâ stipe accipit,

quàm si eam in annuam pensionem occupares: quandoquidem eo pacto dominium quidem totum pecuniæ, sed non usus ejus totius, at quinta dumtaxat, sextatue portio in manus pauperum venit, idque post anni curriculum, quod ah! nimis longum est in igne isto, summaque tristitia versantibus.

Sin autem toti Purgatorio, sive animabus in commune, subsidium ac solatium ferre desideras, existimo satius esse ex tuâ pecuniâ creare redditum annuum, aut xenodochium, aliudue pauperum domicilium condere. Causa est, quòd ea hypothesi crescit fructus pecuniæ, atque in perpetuum porrigitur, ex eaque quidam fundus existit, unde animæ perenniter adjuvantur.

Quare si quis animæ suæ, vel alterius bene vult, simul, ac statim à morte, vel potius ante mortem totam suam stipem distribui curet. Ac prius quidem propter rationem allatam: posterius verò propterea quòd longè difficilior sit, rem tuam, dum adhuc ea indigere potes, largiri, quàm ejus largitionem in tempus mortem secururum differre; quando non tam tu pecuniam, quàm ipsa te relinquit. Adde eleemosynam, aliisque opera pia dum post obitum perficiuntur, nullam mortuo novam satisfactionem addere; quòd eo tempore donator non sit in eo statu, quo possit satisfacere. Quatenus igitur ab ipso manare censentur, pro eo facere satis nequeunt. Concesserim tamen cum Lugone prodesse illi posse impetrandò, quia pauperes, aliisque eleemosynæ participes ejus gratiâ preces fundent. Addit idem Author ipsamet opera, & subsidium pauperibus exhibitum multum valere ad movendam Numinis clementiam, ut animæ defuncti misereatur, precesque pro eo fufas pronus admittat. Quod posterius dubitanter sanè pronunciem: Quoniam opus externum, prout omnino præcisum ab opere interno voluntatis, uti nihil libertatis, ita nihil laudis fortiri potest: quid igitur habet, cur valeat ad misericordiam Numinis provocandam? quid ad extremam calamitatem depellendam?

Libentiùs itaque iero in alteram ejus sententiam, parum admodum referre sive hæres sit in gratia, sive non, quando largitur legatam à defuncto eleemosynam; cum nomine suo illam non largiatur, si que velut merum instrumentum, per quod à defuncto eleemosyna ad egentes pervenit. Illud in dandâ pauperibus stipe singulariter observandum duxerim, bonos potissimum eâ esse impertiendos, quoniam & promptiores sunt ad precandum pro piis manibus,

895.

Sitotipurgatorio, da in censum.

896.

Tibi provi-
de ante
mortem.

897.

Non referè
an execu-
tor sit in
gratia.

bus, quorum liberalitate jvantur, & ad impetrandum potentiores.

898. *Quid in dubio an testator sibi an alteri providere voluerit.* Ceterum, ut ad propositum revertar, in dubio an testator per stipem datam, animæ suæ, an alienæ prospicere voluerit, censendum sibi voluisse prospicere, quia charitas à se incipit. Dirimetur autem lis omnis, ac dubitatio, destinato sibi bono suffragiorum numero, aliquam pecuniam vim piis manibus indistinctè largiatur. Atque ea demum in censum annum poterit converti. Quod quidem peritorum arbitrio etiam tum fieri licitum erit, dum eleëmofyna largior pauperibus certi alicujus loci incolis definitè destinata erit, quos, si eâ totâ statim fruantur, constat inutiliter, aut malè consumpturos; secus si paulatim eis distribuantur. Et tunc enim res defuncti agetur, quatenus ejus gratiâ prodigalitas illa vitabitur, & eleëmofyna prudenter utiliterque dispensabitur.

§ 2.

Exempla fundationum.

899. *Carolus Magnus.*

ETSI nihil frequentius, luculentiusque cœnobiis, xenodochiis, nosocomiis, orphanotrophiis, parthenonibus, aliisque piis domibus ad pauperum, seu religiosorum, seu sæcularium alimoniam, atque ad salutem instituentium, aliorumque piorum manium opem conditis; tamen instituti meiratio postulat, ut aliqua ex iis deprimam, quæ maximè ad levamen aliorum erecta fuere. Prodeat itaque imprimis Carolus Magnus, etiam in hoc genere pietatis suo nomine dignus. Cùm enim triginta Christianorum millia unâ cum Rothardo ab exercitu hostili circa Cæsaraugustam interempta cognovisset, duodecim auri talentorum millia, vestesque, ac cibaria in pauperes pro piis eorum manibus distribui curavit, deinde solum omne, ac ditionem circa oppidum Pleviniense Canonicis Regularibus, quos ipse jam instauraverat, addidit, eâ lege, ut pro eodem Rhortardo anniversarium agerent, ut bona proventuum pars in egenos conferretur, ut triginta Psalteria, totidemque Sacrificia, persolverentur. Quin etiam pro iisdem idem ipse ad S. Dionysium ardentissimas preces Deo obtulit, atque ut suas alii adjungerent, vestigalia iis assignavit. Eademque opera pios illos defunctos fecit in æternum sibi vestigales.

900. *Alia consertum.*

Non absimile consilium fuit Donaldi Regis Lumacensis in Hibernia. Hic enim

monasterium S. Crucis Dicecesis Casserensis in eodem regno construxit, ac redditibus instruxit circa annum 1169. Cujus donationem confirmavit Joannes Comes Morotonæ, ac postea Rex Angliæ, hisce instrumenti verbis. *Pro salute animæ meæ, & meorum antecessorum, & successorum meorum, pro animabus militum meorum, qui hic iacent &c.* Alphonfus quoque Hispaniæ Imperator, ut scribit Gaspar Jongelinus, Meirense in Gallecia cœnobium construxit, ac locupletavit circa salutis annum 1443. Abbate D. Vitali S. Bernardi discipulo. Instrumenti verba sunt. *Ego Alphonfus Imperator Hispaniæ unâ cum uxore mea Imperatrice D. Rica, & cùm filiis meis Sanctio, & Fernando Regibus, pro amore Dei, & animabus parentum meorum, & pro peccatorum meorum remissione, facio Chartam donationis monasterio B. Mariæ de Meira, & vobis Domino Abbati &c.* Ottocarus etiam Bohemiæ Rex cœnobium à spinea Christi coronâ dictum, anno 1263, exstruxit ad honorem B. Mariæ. Verba instrumenti sic habent. *Construere decrevimus pro animæ nostræ, ac progenitorum remedio, ac salute, &c.* Idem eodem pacto fecere S. Leopoldus Marchio Austria, Alphonfus Princeps Lusitaniæ: idem plerique omnes, qui monasteria à se exstructa redditibus instruxere. Hoc insigne: quod Philippus Bonus Flandriæ Comes, hac inter cæteras lege pacem cum Carolo sexto Galliarum Rege anno 1435. sancivit, ut pro animâ parentis sui (qui parens Joannes Intrepidus vocabatur, fueratque Delphino Franciæ jubente, spectanteque, à sicariis interemptus) in Monstreano oppido, in templo ejusdem oppidi, capellania, ut aiunt, expensis Gallicis fundaretur cum obligatione ad perpetuam Missam *de Requiem*, quam Philippus ipse, cui veller, conferre potisset. Deinde ut circa idem oppidum cœnobium Carthusianorum exstrueretur, ubi Prior, ac Religiosi duodecim alerentur, ad preces pro animâ defuncti, Deo continenter fundendas. Item ut in ponte, ubi erat occisus, Crux erigeretur. Præterea ut Divione in Carthusiæ templo, ubi Joannes sepultus, Missa solemniss *de Requiem* ad magnam aram facienda in perpetuum fundaretur; & ita rectè pacem sibi dylcem fore non credidit, nisi patris manibus pacem procurasset.

Ad extremum produco novum, & auditu jucundum foundationis genus à Clericis Regularibus, qui in Italia frequentes sunt, piè excogitatum. Horum enim inventum est, loquor verbis nostri Joannis Rho lib. 1. c. 4. exemplo. 1. Montem, quod mortuo-

901. *Novum genus fundationis in Italia.*